



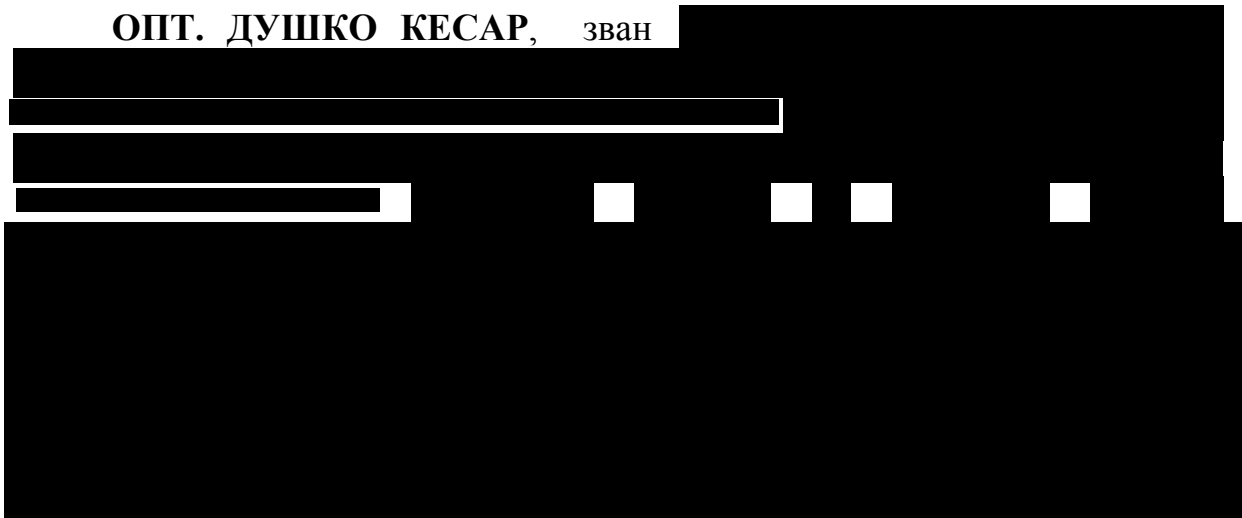
**РЕПУБЛИКА СРБИЈА**  
**ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ**  
**ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ**  
**К-По<sub>2</sub> 37/2010**  
**Београд**  
**Устаничка бр.29**

**У ИМЕ НАРОДА**

**ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ - Одељење за ратне злочине**, у већу састављеном од судија Винке Бераха Никићевић, председника већа, Снежане Николић Гаротић и Растка Поповића, чланова већа, са записничарем Сњежаном Ивановић, у кривичном предмету против опт. КЕСАР ДУШКА, чији је бранилац адвокат Душан Машић, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужиоца за ратне злочине, КТРЗ бр. 2/08 од 11.12.2009. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 30.09.2010. године донео је, а дана 01.10.2010. године у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Веселина Мрдака, адв. Душана Машића и опт. Душка Кесара, јавно објавио

***ПРЕСУДУ***

**ОПТ. ДУШКО КЕСАР, зван**



## КРИВ ЈЕ

што је:

-као припадник резервног састава МУП-а Републике Српске заједно са Радаковић Драгом, Крндија Драшком и Кнежевић Радославом, такође припадницима исте оружане групације против којих је у вези истог догађаја правноснажно окончан поступак на основу пресуде Окружног суда у Бања Луци, број К.50/01 од 17.11.2005. године, односно Врховног суда Републике Српске, број 118-0-Кж.06-000-018 од 18.04.2006. године, кршећи правила међународног права садржана у члану 3 став 1 тачка 1 под а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године у вези члана 13 став 1 у вези члана 4 став 2 тачка а) Допунског протокола уз наведену Конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаных сукоба (Протокол II), за време унутрашњег оружаног сукоба који се у времену од 1992. до 1995. године одвијао на простору БиХ, између организованих оружаных снага Републике Српске с једне стране и с друге Армије БиХ и Хрватског већа одбране (ХВО),

извршио убиство три цивилна лица бошњачке националности који нису припадали ни једној војној формацији, нити су учествовали у оружаным операцијама, на тај начин што су у ноћи између 30. и 31. марта 1994. године у Приједору, Република Српска, по претходном договору «да иду убити Муслимане», дошли до куће у [REDACTED] [REDACTED] којој је живео Ризвић Фарук са породицом, те носећи са собом ватрено и експлозивно оружје и експлозивни материјал, прво Кесар Душко и Крндија Драшко бацили по једну бомбу на део вањске фасаде испод прозора са западне стране, одмах затим Крндија Драшко поставља пластични експлозив на наведени прозор, па након што су се повукли у двориште суседне куће, активирају овај експлозив који је разорио наведени прозор, а када су убрзо након снажне експлозије на лице места дошли ради интервенције Кнежевић Радослав и Гвозден Драган, обојица полицајци, затекли су у кући уплашене али живе укућане, да би по изласку испред ове куће видели окривљене **Кесар Душка, Крндија Драшка и Радаковић Драга**, којом приликом им је Кнежевић Радослав при одласку рекао да не дирају укућане док њих двојица не оду (он и Гвозден Драган), након чега су по одласку ове двојице **сва тројица** окривљених ушли у кућу, где су у дневној соби и соби до ње **лишили живота Ризвић Фарука, Ризвић Рефику и Махмуљин Фадилу**, тако што су их снажно ударали тупотврдим предметима по глави и грудном кошу, наневши им тиме вишеструке фрактуре лобањских костију, са разарањем и нагњечењем можданих ткива, те следственим оштећењем за живот важних можданих центара, а појединачно још и Ризвић Фаруку наносе неким оштрим сечивом већу резну рану у пределу врата, услед чега је дошло до искрвављења из пресечених крвних судова на предњој страни врата,

Ризвић Рефики – наносе повреду у виду латероконтузне ране у пределу десне стране грудне кости величине мушке шаке, те Махмуљин Фадили – наносе повреду у виду мање латероконтузне ране испод десне кључне кости, које повреде су збирно и у својој укупности, код сво троје оштећених директно и непосредно проузроковале смртне последице,

**- чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ.**

Па га суд применом наведеног законског прописа и члана 5, 33, 38, 41 КЗ СРЈ

### **О С У Ђ У Ј Е**

на казну затвора у трајању од **15 (петнаест) година.**

На основу члана 196 став 1 ЗКП опт.Кесар Душко обавезује се да на име трошкова кривичног поступка плати износ у висини од 114.020,00 динара (сточетрнаестхиљададвдесетдинара), а све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

На основу члана 206 став 2 ЗКП-а, оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу.

### **Образложење**

Оптужницом тужиоца за ратне злочине КТРЗ 2/08 од 11.12.2009. године, оптуженом Кесар Душку стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ.

*У својој завршној речи на главном претресу дана 30.09.2010. године, заменик тужиоца за ратне злочине, Веселин Мрдак, наводи да је у вези овог истог кривично правног догађаја који је предмет ове оптужнице, правноснажно окончан кривични поступак против опт.Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кнежевић Радослава пресудом Окружног суда у Бања Луци К.бр.50/01 од 17.11.2005. године, а која је постала правноснажна пресудом Врховног суда Републике Српске, број 118-0-Кж.06-000-018 од 18.04.2006. године. Наведеном пресудом били су обухваћени и други кривично правни догађаји и ова лица су оглашена кривим и осуђена. Пресудом у формално правном смислу оптужени Кесар Душко није био обухваћен, јер је наводно био недоступан надлежним органима. Од одлучујућег значаја су чињенице које су утврђене на основу доказа који су*

изведени у регуларном судском поступку који је вођен пред Окружним судом у Бања Луци. У Босни и Херцеговини територијално посматрано трајао је оружани сукоб од почетка марта 1992. године до 1995. године – до Дејтонског споразума. Оружани сукоб одвијао се између оружаних формација босанско-херцеговачких Срба са једне стране и са друге босанско-херцеговачких Бошњака и Хрвата. Приједор је био у саставу Републике Српске која је била у саставу Босне и Херцеговине, те произилази несумњив закључак да се радило о унутрашњем оружаном сукобу. Оштећени су били цивилна лица и спадали су у категорију заштићених међународним хуманитарним правом, Женевском конвенцијом из 1949. године и припадајућим Протоколима I и II из 1977. године. Извршиоци овог кривичног дела били су полицајци и припадали МУП-у Републике Српске. Место, време и начин извршења кривичног дела несумњиво је утврђен. Несумњиво је утврђено из записника о увиђају, приложене документације, фотодокументације, скице лица места и исказа неких сведока. Спорно је било да ли је овде оптужени Кесар Душко као саизвршилац заједно са већ осуђеним Радаковићем, Крндијом и Кнежевићем учествовао у извршењу предметног кривичног дела, односно у лишавању живота ових цивила. На основу свих изведених доказа поуздан је закључак да је и опт.Кесар Душко један од саизвршилаца предметног кривичног дела. Пре свега такав закључак произилази из пресуде Окружног суда у Бања Луци од 17.11.2005. године, а која је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске, број 118-0-Кж.06-000-018 од 18.04.2006. године. У овим пресудама, изреком је утврђено да је Кесар Душко један од саизвршилаца и то чак као иницијатор. То су чињенице које је суд у једном законито спроведеном поступку несумњиво утврдио, а и изведеним доказима и пред овим судом. У овом поступку саслушан је већи број сведока, а најважнији је био исказ сведока Гвозден Драгана, резервног полицајца у Приједору. Чињеница је да је овај сведок саслушаван више пута у току поступка и Бања Луци и овде, делимично варирао, није мењао у битном исказ, али у неким ситуацијама се око неких чињеница различито изјашњавао. Тачно је да је у једном делу сведочећи овде пред судом и у истрази рекао да није сигуран да је приликом изласка из куће први пут видео међу овима и опт.Кесар Душка, међутим касније се ипак утврдило да је то заиста тако било. Веродостојност исказа овог сведока мора се ценити у склопу свих осталих изведених доказа у првом реду материјалних доказа и исказа осталих сведока. Ниједан изведени доказ у току овог поступка није упућивао на закључак да је сведок имао било каквог разлога да неосновано терети опт.Кесара. Утврђено је да су се осуђени и овде оптужени Кесар претходно договорили и заједнички предузели одређене радње, а из тих радњи произашле су и утврђене последице, при том није битно ко је од њих и колико тих радњи непосредног извршења предузео, јер је очигледно да су након заједничког договора и заједничке активности то дело хтели не само као своје, него и као заједничко. Ово кривично дело извршено је са директним умишљајем.

Предлаже да се опт.Кесар Душко огласи кривим и да му суд изрекне одговарајућу казну.

*Пуномоћник оштећених адв.Миљкан Пуцар у завршној речи* наводи да је неспорно да сваки од оптужених има право да се брани како најбоље зна и уме, да има право на фер суђење, али право је и жртва поготово цивила у оружаном сукобу као што је то овде случај, поготово од припадника полиције који треба да пружају заштиту свим грађанима, без обзира што је од овог стравичног злочина прошао дуг временски период, да доживе правду, да дочекају неки сатисфакцију, зато што су њихови родитељи и њихова тетка, као добри и узорни грађани Приједора, страдали. Нажалост једина ствар коју су они имали, а која није одговарала људима који су починили овај стравичан злочин, јесте то што су били припадници друге вере. Оптужени Душко Кесар покушао је на све могуће начине да избегне своју одговорност, а неспорно је да је он био један од организатора овога гнусног злочина. Оптужени је покушао да се брани да уопште није био ту, и на веома вешт начин користећи сплет неких објективних околности, положаја неких њему веома блиских људи, и тада 1994. године на време отишао из Приједора, као што је отишао и 2005. године. Упоређујући његову одбрану, материјалне доказе, а нарочито доказ сведока Гвозден Драгана, његова одбрана у целисти је побијена. Оштећени траже и моле овај суд да се према оптуженом изрекне најстрожија казна, зато што су остали без родитеља, без тетке која их је одхранила, а поготово је страшна била чињеница да су тај злочин извршили припадници полиције. Предлаже да се оштећени са имовинско правним захтевом упуте на парницу.

**Опт. Кесар Душко саслушан** у поступку истраге дана 07.05.2008. године, као и на главном претресу дана 05.03.2010. године, наводи да није починио кривично дело које му се ставља на терет. Није му познато шта је радио ту ноћ када се одиграо критични догађај, нити где је био.

Објашњава да је у Приједору преузета власт 29.04.1992. године од стране српске полиције и од тада је припадник резервног састава полиције Републике Српске. Као припаднк резервног састава задужио је аутоматску пушку, док је у патроли углавном носио сопствени пиштољ. Бомбе нису дужили ни активни ни резервни полицајци. Такође је задужио и униформу и то једнобојну плаву чојану, а касније је набавио маскирно плаву.

У Приједору 1994. године није било неких сукоба, међутим долазила је војска са ратишта и било је пуцњаве и шенлучења. Марта месеца исте године 15-так српских полицајаца страдало је на крупском ратишту.

Припадао је полицијској станици Приједор 1 – која је имала у надлежности ужи центар града где је уједно и била главна станица

полицијe. Такође су у то време постојале још две полицијске станице Приједор 2, односно део према насељу Урије и полицијска станица која је заправо била станица саобраћајне полицијe. Непосредни командир му је био Чађо Милутин, а начелник полицијске станице био је сада покојни Симо Дрљача.

Радаковић Драга, Кнежевић Радослава и Крндија Драшка познаје и они су у исто време били припадници резервног састава полицијe у Приједору, али никада нису радили заједно ни на једном реону, са њима се никада није дружио. Они су радили на станици, а он је био у холу станице полицијe на телефону где је радио 2 године, а онда је пребачен на реон хотела «Приједор» код моста на реци Сани. Ту је радио са Максимовић Миленком. Радили су по сменама и то два дана прву смену, два дана другу смену, два дана трећу смену, а онда би имали два дана слободно. Познато му је да је постојала једна канцеларија полицијe на аутобуској станици у којој су боравили полицајци и чували реон аутобуске станице. Никада није био распоређен на том реону.

У Приједору је живео од 1980. године до 14. јануара 2006. године, међутим није познавао породицу Ризвић. Први пут је за овај догађај у коме је страдала породица Ризвић чуо, како мисли у априлу, када је један дан дошао на посао. Чуо је у неформалном разговору од полицајца о том догађају. Међутим, у тим разговорима није чуо нити се спомињало ко је у томе учествовао. Причало се да су убијени као нека врста одмазде за догађај који се претходно десио, када су побијени полицајци из Приједора на крупском ратишту.

У вези овог догађаја нико га није саслушавао, а тамо је живео до 14.01.2006. године. Све време је био у Приједору. У међувремену је извадио личну карту, радио је у предузећу «Велепромет» до 31.12.2005. године. Сматра да су га у догађај умешали Кнежевић Радослав, Крндија Драшко и Драго Радаковић зато што је његова супруга инспектор саобраћајне полицијe у Приједору, њена сестра је у то време била судија, а њихов отац је пре рата био командир Полицијске станице у Приједору, па су вероватно мислили да када га умешају у те догађаје да ће им бити опроштено учешће, јер би се избегло вођење поступка према њему с обзиром на ове родбинске везе. Када је поводом тога догађаја дошло до хапшења он није био у Приједору, већ је отишао у Бања Луку, па на такмичење у Подгорицу, с обзиром да је тренирао карате. Међутим, у Подгорици је повредио ногу и дошао је у Београд код ујака и задржао се 15 до 20 дана.

Даље наводи да није имао никакав надимак, да га нико не зове «Жорж», а то је надимак његовог оца који је живео у Француској.

Након што му је предочено да га сведок Гвозден Драган аутентично описује јер му је приликом саслушања у Бања Луци показана и његова фотографија која се налази у спису предмета, а за коју је и потврдио да је заиста његова фотографија, те да је сведок Гвозден Драган потврдио да је лице са фотографије управо лице које је видео у близини куће Ризвића критичном приликом и то у два наврата, наводи да није био на критичном месту и да га можда сведок познаје из неког ранијег или каснијег сусрета. Истакао је да сведок Гвозден Драган нигде не наводи његово име и да претпоставља да је погрешно.

*Бранилац оптуженог, адв. Душан Машић у завршној речи наводи да је евидентно да се десио тежак злочин, да је неко убио те људе, да постоји пресуда Окружног суда у Бања Луци К.50/01 и евидентно је да су том пресудом оглашени кривим Радаковић Драго, Крндија Драшко и Кнежевић Радослав. Оптужницом се опт. Кесар Душку ставља на терет да је био заједно те критичне ноћи 30/31. марта 1994. године, са Радаковић Драгом, Крндија Драшком и Кнежевић Радославом и да је извршио кривично дело на штету породице Ризвић. Кнежевић Радослав није осуђен за кривично дело извршено на штету Ризвића. Пресуда је донета 17.11.2005. године, а тог истог дана када је донета првостепена пресуда опт. Кесар Душко је добио путну исправу. Не постоји никаква потерница, а он добија сва документа. Постоји решење од 28.08.2006. године да се према опт. Кесар Душку одређује притвор након десет месеци од доношења пресуде у кривично правном поступку у Бања Луци. Тог истог дана се издаје и наредба за издавање међународне потернице. Тужилаштво је својим дописом од 24.08.2006. године први пут ставило предлог да се према Кесар Душку распише потерница. Пресудом Основног суда у Бања Луци у предмету који се водио 1994. године окривљени су сви ослобођени за ово исто кривично дело из разлога што је суд утврдио да су им на противзаконит начин узети искази. Осуђени правноснажним пресудама у Бања Луци прихватају дил са Симом Дрљачом да признају извршење кривичног дела, а њима је било обећано да за то неће одговарати, а све то се може утврдити из исказа Радаковића и Кнежевића који су били саслушани пред нашим органима. Доказ да је Кесар Душко учествовао у овом гнусном убиству је пресуда К.50/01 за коју сматра да се не може извести као доказ јер је Кесар Душко био присутан све време у Бања Луци и могли су и њему у то време да суде. Њему је повређено право на одбрану, и поставља се питање зашто му нису судили у одсуству. Тужилаштво је од доказа понудило сумњиву изјаву компромитованог сведока Гвозден Драгана. Сведок Гвозден Драган више пута је сведочио у више различитих предмета, а у току задњег саслушања путем видеоконференсијске везе рекао је и да је и он 10 дана био притворен због овог кривичног дела као осумњичени. Гвозден Драган и данас ради у полицији и трпи тешке притиске Тужилаштва за ратне злочине Босне и Херцеговине, а то је и сам рекао. Исказ који је дао дана 13.12.2008. године*

се у битном разликује од исказа који је дао путем видеоконференције. Он каже да је препознао Крндију Драшка, Радаковића и да је видео и трећу особу, али је није препознао. Први пут он каже да није препознао лице које је било пред том кућом. Касније наводи да када је други пут дошао, на улици преко пута куће видео је Кесара, а да је сигуран да није имао код себе никакво дуго оружје, а да ли је имао пиштољ то му није познато, то није било видљиво. Сведок на крају наводи да је сигуран да Кесар није извршио ово кривично дело. Пилиповић Ђука саслушана у својству сведока, која је такође тврдила да је видела неког, не препознаје Кесара, а није га видео ни Зорић, сведок који је био портир у кексари. Због протекла времена врло је тешко тражити да се брани алибијем, тешко је за очекивати да се сети шта је радио у ноћи 30/31.03.1994. године. Због тога Кесар нема алиби. Нико од саслушаних сведока не познаје Кесар Душка. Предлаже да суд донесе ослобађајућу пресуду због недостатка доказа.

*Опт. Кесар Душко у завршној речи* придружио се речи свог браниоца. Истакао је да са кривичним делом нема ништа и да је све време био у Приједору, тачније до 2005. године. Никада није имао надимак «Жорж», а његов отац који је побегао у Француску добио је име «Жорж». Његов једини надимак је Дуле. Иначе Муслимане је спасавао и цео живот је становао код Муслимана и били су му бољи него неки Срби, те није имао разлога да мрзи те људе и да их убија. Оболео је од кичме и има психичких проблема. Ако је радио те ноћи на реону, радио је са Максимовић Миленком али не може он сада њему рећи да прича где су те ноћи били заједно, јер на шта би њега подсећала та ноћ. Сведок Гвозден га оптужује и стално мења исказе, сматра да не може бити меродаван његов исказ. Сведока гризе савест, па на крају каже да он то није урадио.

***У доказном поступку суд је:***

-извршио увид у фотодокументацију Центра службе безбедности Бања Лука, СЈБ Приједор број 130/94 са датумом фотографисања 31.03.1994. године, у Приједору у ул.Прерадовића са објашњењима фотографија; увид у цртеж лица места у Приједору, [REDACTED]

-прочитао записник о увиђају састављен од стране Основног суда у Приједору дана 31.03.1994. године у [REDACTED] а поводом убиства Ризвић Фарука, Ризвић Рафике и Махмуљин Фадиле; извештај о извршеном спољашњем прегледу лешева у домаћинству Ризвић Фарука дана 31.03.1994. године; записник о накнадно извршеном увиђају СЈБ Приједор број 11-17/02-2- Кв-Ку-194/94 од 11.04.1994. године;

-извршио увид у фотографију;

-прочитао пресуду Окружног суда у Бања Луци К.50/01 од 17.11.2005. године; пресуду Врховног суда Републике Српске број 118-0-Кж 06-000-018 од 18.04.2006. године; решење Окружног суда у Бања Луци број 011-0-КВ-06-000126 од 30.10.2006. године; решење о престанку радног односа радника Кесар Душка «Велепроммет» АД Приједор бр.586/05



од 31.12.2005. године, као и радну књижицу на име Кесар Душка; извештај лекара специјалисте ДЗ Нови Сад број протокола 1903 од 13.07.2007. године на име Кесар Душка; налаз ДЗ Нови Сад за Кесар Душка; налаз Неуролошке ординације «Неуропраксис» за Кесар Душка без датума; налаз лекара специјалисте «Дијагностика центар» од 20.10.2006. године за Кесар Душка; извештај лекара специјалисте ДЗ Нови Сад, Физикална медицина и рехабилитација број протокола 166 од 07.02.2007. године, од 26.03.2007. године, од 13.07.2007. године, од 14.01.2009. године; решење Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-000-099 од 28.08.2006. године; наредбу Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-000099 од 28.08.2006. године о расписивању међународне потернице за осумњиченим Кесар Душком; налаз и мишљење судског вештака др Зорана Станковића од 23.11.2009. године; извештај из КЕ, ПУ Нови Сад број 235-2/223 од 11.02.2010. године; допис Окружног тужилаштва Бања Лука број А-РЗ-6/10 од 31.03.2010. године којим извештавају суд да не поседују књигу догађаја за месец март 1994. године;

-извршио увид у редну листу за месец март 1994. године;

-прочитао допис Националне службе за запошљавање Филијала Нови Сад, Одељење за посредовање у запошљавању и планирању каријере, број 0410-1011-98/2010 од 26.04.2010. године; допис Градске пореске управе Нови Сад број XXI-020-10/10-186 од 27.04.2010. године; извештај из КЕ за опт.Кесар Душка број 02/06-2008/10 од 15.03.2010. године; извештај МУП Републике Српске, УКП број 02/1-3-5374/10 од 31.05.2010. године из кога се утврђује да СЈБ Приједор не поседује службену документацију и то патролне налоге, службене забелешке, извештаје за дан 30/31.03.1994.године; «Службени гласник српског народа у БиХ» од 01. јуна 1992. године и Одлука Предсједништва БиХ од 15. априла 1992. године број 03-11/92, а о проглашењу непосредне ратне опасности;

-извршио увид у спис Окружног суда у Бања Луци К.50/01 као и у спис Основног суда у Приједору Ки.47/94 и прочитао захтев за спровођење истраге Основног јавног тужилаштва у Приједору КТ бр.68/94 од 13.04.1994. године, против Јокановић Драгана, Радаковић Драге, Крндија Драшка, Кнежевић Радослава, Кесар Душка због кривичног дела из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ Републике Српске, решење о спровођењу истраге истражног судије Основног суда у Приједору Ки.47/94 од 15.04.1994. године, наредбу истражног судије Основног суда у Приједору о издавању потернице за окр.Кесар Душком; решење истражног судије Основног суда у Приједору Ки.47/94 од 05.05.1994. године, о прекиду истраге против окр.Кесар Душка због кривичног дела убиства из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ Републике Српске – посебни део; пресуду Окружног суда у Бања Луци број К.289/94 од 04.10.1994. године;

-извршио увид у фотокопију личне карте на име Душка Кесара издате 26.11.2004. године и путне исправе на име Кесар Душка издате 17.11.2005. године.

Суд је испитао сведоке Гвозден Драгана, Милана Зорића, Горана Ступара, Радослава Кнежевића, Радаковић Драга, Богдана Делића, Чађо Милутина, Ђуку Пилиповић, др Анђелковић Душанку и судског вештака др Жељка Карана.

**Сведок Гвозден Драган** саслушан дана 20.04.1994. године од стране истражног судије Основног суда у Приједору наводи да је критичне вечери 33/31.03.1994. године био на дужности дежурног милиционера заједно са милиционером Кнежевић Радославом и Ступар Гораном и то на терену железничке станице. На дужност су дошли 30.03.1994. године око 22 сата. Кнежевић Радослав је био од 10 до 15 минута и отишао је са Радаковић Драгом и Крндија Драшком. У јутарњим сатима 31.03.1994. године око 03,40 часова, дошао је Кнежевић, пробудио га и рекао да пође са њим до куће Ризвића јер се на том терену чула детонација. Са Кнежевићем је отишао до куће Ризвића, чули су јаук и након тога су ушли у кућу. Рекли су им да су биле три детонације, а и било је видно да је била постављена експлозивна направа изнад прозора услед које је одваљен прозор са спољне стране, али нико од њих није био повређен осим Ризвић Рефике која је имала огреботине са леве стране главе. Питао је да ли има кога од укућана, а они су рекли да је на горњем делу куће једна избеглица. Отишао је да обави разговор, а Кнежевић је остао у кући. Када се вратио видео је да је подигнут кауч и постављен на прозор који је био изваљен од експлозије. Кренули су на њихов позорни реон и успут је видео Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кесар Душка који су стајали наспрам куће Ризвића у дворишту испред једне куће. Пришао им је и питао шта раде, они му ништа нису рекли, али одмах је посумњао о чему се ради. Наишао је и Кнежевић, са њима је нешто разговарао, а рекао им је у смислу «да их не дирају док њих двојица не оду». Док су стајали са стражаром, на удаљености од око 100 метара чули су се пуцњи и одмах су се вратили. Дошли су поново у кућу породице Ризвић и затекли мртве укућане.

Сведок Гвозден Драган саслушан дана 27.09.1994. године од стране судије Основног суда у Бања Луци у предмету К.289/94 мења исказ утолико што сада наводи да у одласку до куће Ризвића, као и у повратку није видео ниједно лице. Том приликом био је у друштву само са Кнежевић Радославом. Након предочавања исказа од 20.04.1994. године, у делу где је тврдио да је видео Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кесар Душка у повратку према полицијској станици, изјавио је да није тачан исказ који је дао пред истражним судијом.

Саслушан на главном претресу дана 13.10.2005. године у Окружном суду у Бања Луци у предмету К.50/01, истакао је да није видео ниједно лице у близини куће породице Ризвић.

Сведок Драган Гвозден саслушан дана 22.08.2006. године од стране Окружног тужилаштва у Бања Луци, наводи да је по изласку из куће породице Ризвић приметио три сенке поред куће преко пута Ризвићеве куће, упутио се према тим сенкама и препознао Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кесара чије име није знао, а познавао га је из виђења. Био је резервни полицајац изразито висок и плав. Даље објашњава да је након што је зачуо рафале из аутоматског оружја из правца куће Ризвића и након што се поново вратио до куће са Кнежевићем, затекао Крндију, Радаковића и Кесара који су стајали испред улазних врата Фарукове куће. Истакао је да говори истину, да није видео ко је непосредно убио ова три лица, а да је исказ променио због великог притиска који је осећао у себи јер је живео и радио са тим људима и није му било лако тада о томе свему причати.

Саслушан дана 17.01.2008. године од стране Окружног тужилаштва у Бања Луци КТРЗ 1/06, наводи да је по изласку из куће Ризвић Фарука преко улице у дворишту суседне куће видео три силуете и препознао на удаљености око 5 метара Радаковић Драга, Крндија Драшка и лице са презименом Кесар, резервног полицајца кога описује као високог, плавог. Објашњава да су се након пуцњаве он и Кнежевић вратили у правцу Фарукове куће и уласком у двориште Фарукове куће видео је Кесара. Двориште је било осветљено тако да је могао добро да види и препозна Кесара. По уласку у Фарукову кућу где су се налазили лешеви затекао је Радаковић Драга и Крндија Драшка који су у том тренутку нешто тражили по кући.

Саслушан од стране истражног судије Окружног суда у Београду Ки.В.3/08 дана 03.12.2008. године објашњава да је при изласку из куће Ризвић Фарука, када је кренуо са Кнежевић Радославом приметио три особе које су се налазиле преко пута и препознао је Крндију Драшка и Радаковић Драга, а треће лице није препознао. Када је по други пут кренуо до куће Ризвић Фарука, а након што су се чули рафали из правца те куће, у дворишту је видео Кесара, а сигуран је да код себе није имао дуго оружје, а да ли је имао пиштољ није му познато. Није га питао ништа, и са Кнежевићем је ушао у кућу. У кући је видео Крндију и Радаковића који су претурали по стварима и видео је у кухињи тело Ризвић Фарука, окренуо се и изашао. У дворишту је још увек стајао Кесар, прошао је поред њега, ништа му није рекао и упутио се у правцу своје полицијске станице. Истакао је да му је најсвежије памћење било у време када је први пут дао исказ у суду у Приједору. Поводом овог догађаја био је више пута саслушан и плашио се да њега не оптуже пошто је био у близини места извршења кривичног дела. Објаснио је да се говорило да је овај догађај резултат освете јер је претходно на бихаћком ратишту страдао већи број младих полицајаца.

Испитан путем видеоконференцијске везе дана 06.09.2010. године, сведок Гвозден Драган објашњава да када је први пут са Кнежевић Радославом изашао из куће Ризвића препознао је Крндија Драшка, Радаковић Драга и Кесара. Након што је зачуо пуцњаву по други пут се вратио са Кнежевић Радославом до куће Ризвић Фарука где је у дворишту затекао Кесара без оружја, а у кући је затекао Крндију и Радаковића да претурају по стварима.

Истакао је да је Кесара познавао по презимену, а касније током поступка сазнао је и његово име. У судници је и препознао Кесар Душка и истакао да сада изгледа доста старије.

**Сведок Ступар Горан** саслушан од стране истражног судије Окружног суда у Београду, као и на главном претресу дана 19.04.2010. године, истакао је да му је поводом критичног догађаја свежије памћење било када је давао исказ након догађаја, и да су и да су аутентичнији искази дати на записник ближи догађају. Наводи да је критичне вечери био на дужности заједно са милиционером Гвозден Драганом и Кнежевић Радославом у трећој смени у временском периоду од 22 часа до 06 часова. Кнежевић Радослав након што је дошао на дужност у 22 часа, одмах је отишао са Крндија Драшком и Радаковић Драгом, а не сећа се да ли је те ноћи са њима био Кесар Душко звани «Жорж». Кнежевић Радослав није се враћао у полицијску станицу све до пред детонацију коју је осетио око 03,00 сата на његовом реону, а где се налазила и кућа Ризвића. Након детонације која је била снажна Кнежевић Радослав и Гвозден Драган отишли су одмах да извиде о чему је реч, а он је остао у службеним просторијама. Када су се вратили испричали су му да је детонација била код куће Ризвића, да су разговарали са породицом Ризвић који су били живи после те детонације. Даље су му испричали када су пошли према дежурној канцеларији да су чули рафале и поново се вратили до куће Ризвића и установили да је породица Ризвић побијена.

**Сведок Радослав Кнежевић** саслушан у претходном поступку у просторијама Окружног тужилаштва у Бања Луци у присуству истражног судије Окружног суда у Београду дана 29.05.2009. године и путем видеоконференцијске везе на главном претресу дана 18.05.2010. године наводи да је 1994. године био активни полицајац у Приједору и обављао дужност вође патроле у којој су били Гвозден Драган и Ступар Горан. Био је задужен за реон 1 који је обухватао железничку и аутобуску станицу као и реон где се налазила кућа породице Ризвић. Критичне ноћи између 30. и 31. марта смену је преузео око 22 сата од Радаковић Драга на аутобуској станици. Смена је била у временском периоду од 22 до 06 следећег дана. Након преузимања смене отишли су до канцеларије где су заједно боравили све до 03,00 сата ујутру. Већ негде око 23,00 сата чуле су се експлозије по граду, па пошто те вечери није добио моторолу речено му је

да ради комуникације користи стабилни телефон. Негде око 03,00 сата чуле су се експлозије у врло кратком временском интервалу. Он и Гвозден Драган су се упутили у правцу «кексаре», односно у правцу одакле су се чуле детонације. Портир фабрике им је рекао да су се експлозије чуле из правца куће Ризвић Фарука која је од тог места била удаљена 50 метара. Кренули су ка кући Ризвића. Људи су звали у помоћ. Испред куће их је дочекао власник Ризвић. Са Гвозден Драганом ушао је у кућу, Ризвић им је рекао да то није први пут да бацају бомбу у његово двориште, те да он има ту вулканизерску радњу коју желе да преузму, мада није рекао ко. Након тога замолио га је да телефоном позове шефа смене, међутим Ризвић му је рекао да му је искључен телефони. Како је прозор у тој просторији био оштећен због експлозије, Ризвић их је замолио да му помогну да стави улошке од кревета на прозоре, да би их на тај начин заштитио. У просторији са Ризвићем биле су и две жене, његова супруга и свастика. Питао је да ли је неко повређен, рекли су му да су прво бачене две експлозивне направе у двориште и да су чули некога испод прозора. Експлозија је повредила једну од жена у пределу лакта, али је повреда била мала у виду огреботине.

Након тога изашли су испред куће и питали власника да ли има некога на спрату, а он им је рекао да у поткровљу станује породица Пилиповић Раде. Испред куће биле су неке железне степенице које су водиле у поткровље и он је послао Гвозден Драгана да види да ли је горе све уреду и да ли има повређених. Чуо је да се јавила нека жена и како је Гвозден пита да ли има повређених, а она одговара да нема никаквих проблема. Када су се разишли са Ризвићем, изашли су на главну улицу.

Дошли су до «кексаре» и разговарали са портиром око 5 минута. Зачули су дуг рафал и вратили се да виде шта се дешава. Враћају се осветљеном улицом, долазе до капије Ризвића, зову га и нико се не јавља. Улазна врата била су притворена, одгурнуо их је, ушао у просторију и видео у лежећем положају мртвог Ризвић, а иза њега са десне стране приметио је женску особу која је лежала непомично. Било му је чудно јер није видео трећу особу те је направио један искорак унутра и са леве стране била је једна просторија где је у штоку врата приметио и ту трећу особу како лежи у неправилном положају. Визуелним прегледом приметио је да се не мичу и да има крви и да се ради о убиству.

Одатле се упућују одмах на аутобуску и железничку станицу у своју канцеларију и обавештавају шефа смене.

Испитан на главном претресу дана 18.05.2010. године, објашњава да када су завршили разговор са Ризвић Фаруком, Гвозден Драган и он изашли су напоље, кренули преко пута коментарисали су да су видели неке сенке, а колико му се чини било је више сенки.

Радаковић, Крндија и Кесар радили су у истој станици полиције, Кесар Душко имао је надимак «Жорж», а познавао је и његовог оца.

Дешавање критичне вечери повезује са претходним догађајем када су погинули полицајци на Бихаћком ратишту.

**Сведок Радаковић Драго** саслушан у претходном поступку у просторијама Окружног тужилаштва у Бања Луци у присуству истражног судије Окружног суда у Београду дана 29.05.2009. године и на главном претресу дана 18.05.2010. године, наводи да је у критичном периоду припадао полицијској станици број 1 у Приједору. Реон који је он покривао обухватао је и кућу Ризвић Фарука. Критичног дана обављао је дужност у другој смени у времену од 14 до 22 часа. У 22 часа дужност је предао Кнежевић Радославу из Приједора, а са њим у наставку те смене су били Гвозден Драган и Ступар. Након предаје смене отишао је у полицијску станицу ради предаје извештаја, а потом је отишао кући. Иначе, те ноћи чуо је пуцњаву, а сутрадан је чуо да је нека група дошла и извршила убиства.

Ризвић Фарука је познавао као аутомеханичара. Кесар Душка није познавао, први пут га је упознао када је изашао из притвора 1994. године.

Након што му је предочен исказ сведока Гвозден Драгана саслушаног од стране истражног судије у Београду дана 03.12.2008. године у делу где наводи да га је препознао критичне ноћи код куће Ризвић, био је изричит да није тачно.

**Сведок Милан Зорић звани «Рашо»**, наводи да је по занимању професионални ватрогасац и да ради у творници кекса «Мира» од 1981. године, на пословима професионалног ватрогасца и техничко физичког обезбеђења.

Критичне ноћи радио је у трећој смени у творници кекса и налазио се у портирници. Око три сата ујутру осетио је јаку експлозију и чуо детонацију. Обзиром да је полиција имала свој пункт на аутобуској станици, који је удаљен од његовог радног места једно 300-400 метара пришла су му два полицајца и питала да ли је нешто чуо, он је рекао да је чуо експлозију. У току тог њиховог разговора зачуло се запомагање са блиске удаљености. Ова два полицајца отишла су у том правцу, а по њиховом одласку вратио се у портирницу.

Након протека пет до десет минута ови полицајци су се поново вратили, а он се у том тренутку налазио напољу. Први је дошао један од те двојице полицајаца, и рекао му «запамти да сам с тобом у друштву, да ме

данас, сутра неко не би за нешто оптужио» и рекао му да се зове Гвозден, а иначе је тог полицајца и раније имао прилике да виђа, приликом патролирања. Непосредно по доласку тог полицајца прикључио му се и други полицајац који се зове Кнежевић, кога му је представио Гвозден. Није прошло можда ни минут по пристизању тог другог полицајца, из правца одакле су допирала та запомагања чула се рафална паљба. Рафална паљба се чула краће време, тј. било је пар рафала и та два полицајца су се удаљила, то јест поново су кренула у правцу одакле се и чула та рафална паљба, а он се вратио у своју портирницу где је остао до јутра бојећи се за своју безбедност. Чини му се да је видео ту двојицу полицајца како одлазе у правцу аутобуске станице. Сутрадан је чуо да су убијена нека лица у кући Ризвић Фарука.

**Из исказа сведока Ђуке Пилиповић,** која је становала у поткровљу куће Ризвић Фарука, утврђено је да је дошла у Приједор фебруара 1994. године.

Критичне вечери била је код њих до десет сати увече. Рефика јој је рекла да је неко звао телефоном и претио «доћи ће мој тата па ће вас убити». Они су се бојали па их је позвала да дођу горе код ње, међутим нису хтели, а она је отишла у поткровље.

Потом је почела пуцњава која се све више приближавала њиховој кући. У једном тренутку је чула експлозију бомбе која је експлодирала у близини куће. Даље је утврђено да се све то дешавало око 03,00 часа после поноћи. Након експлозије зачула је вриску укућана који су били у приземљу. У једном тренутку неко јој је закуцао на врата, отворила је и видела Фарука Ризвића и једног полицајца. Одмах је кренула за њима према приземљу да би видела да ли је неко повређен. Током силаска низ степенице видела је једно лице у униформи, па се вратила у поткровље куће. Након што се вратила у поткровље, за њом је дошло то лице и питало да ли је спавала у поткровљу и да је могла погинути од експлозије. То лице је отишло и након пар минута кренула је у приземље и са степеница видела једног полицајца код Фарукове капије. То лице је враћа у поткровље. Само што је ушла чула је пар рафала и вриску. До јутра није изашла из свог стана у поткровљу куће.

**Оценом свих изведених доказа** и то како сваког доказа појединачно тако и свих доказа као целине, а у вези са наводима одбране оптуженог, суд је применом начела слободног судијског уверења у оцени доказа о чињеницама, сходно одредби члана 18 и 352 ЗКП-а, нашао да је опт. Кесар Душко извршио кривично дело ближе описано у изреци пресуде.

Након свестране и брижљиве оцене доказа суд је утврдио следеће:

Истражни судија Основног суда у Приједору, донео је решење број Ки.47/94 од 15.04.1994. године којим се против Јокановић Драга, Радаковић Драга, Крндија Драшка, Кнежевић Радослава и Кесар Душка спроводи истрага због основане сумње да су извршили кривично дело убиства из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ РС и истовремено је окривљенима одређен притвор у трајању од месец дана на основу одредбе члана 191 став 1 ЗКП.

Истражни судија Основног суда у Приједору доноси наредбу број Ки.47/94 од 05.05.1994. године да се за окр.Кесар Душком званим «Жорж» изда потерница, да се после проналажења окривљени спроведе у Основни суд у Приједору, а да ће потерницу распистати Центар служби безбједности Приједор.

Из решења истражног судије Основног суда у Приједору Ки.47/94 од 05.05.1994. године утврђено је да је прекинута истрага у кривичном предмету против окр.Кесар Душка звани «Жорж» због кривичног дела убиства из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ РС.

Из пресуде Основног суда у Бања Луци број К.289/94 од 04.10.1994. године, утврђено је да се ослобађају од оптужбе на основу члана 350 тачка 3 ЗКП-а и то Јокановић Драго и Радаковић Драго да су починили кривично дело тешке крађе из члана 148 став 1 тачка 1 КЗ РС - посебни део, а опт.Радаковић Драго, Крндија Драшко и Кнежевић Радослав да су починили кривично дело убиства из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ РС – посебни део, а у вези са чланом 48 КЗ РС – општи део.

Из решења Вишег суда у Бања Луци број Кж-212-95 од 26.03.1996. године, утврђено је да је пресуда Основног суда у Бања Луци број К.289/94 од 04.10.1995. године укинута, и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Из записника о главном претресу од 08.11.2005 године утврђено је да је заступник оптужбе прецизирао оптужницу и правно квалификовао тако што је оптуженима ставио на терет да су као саизвршиоци извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва.

На основу увида у комплетне списе предмета Окружног суда у Бања Луци К.50/01 суд је утврдио чињеницу да је правноснажном пресудом од 17.11.2005. године, било обухваћено више кривично правних догађаја и да су као саизвршиоци кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба оптужени Радаковић Драго и Крндија Драшко лишили живота 6 цивилиних лица, од чега је заједно са њима трећеоптужени



Кнежевић Радослав лишио живота 3 лица, чиме су као саизвршиоци извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 Кривичног закона Републике Српске, те је Радаковић Драго осуђен на казну затвора у трајању од 20 година, Крндија Драшко на казну затвору у трајању од 20 година, а Кнежевић Радослав на казну затвора у трајању од 15 година, а која је пресудом Врховног суда Републике Српске бр.118-0-Кж-06-000-018 од 18.04.2006. године потврђена, а у односу на Кнежевић Радослава преиначена у делу одлуке о казни, на казну затвора у трајању од 10 година. Из правноснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци број К.50/01 од 17.11.2005. године, произилазе чињенице да су Радаковић Драго, Крндија Драшко, Кнежевић Радослав заједно са Кесар Душком (који је у бекству) на основу заједничког договора «да иду убити Муслимане» у временском периоду од 29.03. до 31.03.1994. године у Приједору, а конкретно везано за кривично правни годађај у ноћи између 30. и 31. марта 1994. године након што је Кнежевић Радослав отишао да обавља послове дежурства у ПС Приједор, остали оптужени и то Радаковић Драго и Крндија Драшко заједно са Кесар Душком отишли до куће Ризвић Фарука у [REDACTED], носећи са собом ватрено и хладно оружје, а на основу претходног заједничког договора да лише живота укућане, дошли пред кућу, а потом опт. Крндија Драшко и опт.Кесар Душко бацили по ручну бомбу на ту кућу, а након експлозије опт.Крндија Драшко поставио пластични експлозив на прозор куће, те су се након снажне експлозије они повукли до суседне куће, да би потом опт. Кнежевић Радослав са Гвозден Драганом дошао до куће Ризвић Фарука у интервенцију ради претходне експлозије, при чему су затекли укућане узнемирене али живе, а након изласка из куће опт. Кнежевић Радослав видевши остале оптужене пришао им говорећи да не дирају укућане док њих двојица не оду, пропуштајући тако да изврши своју дужност пријављивања оптужених, након чега су поменута тројица ушли у унутрашњост просторије куће и лишили живота Ризвић Фарука, Ризвић Рефику и Махмуљин Фадила, наневши им вишеструке фрактуре лобањских костију ударцима тупо тврдим предметом, а Ризвић Фаруку и већу резну рану у пределу врата, Ризвић Рефики лацероконтузну рану у пределу десне стране грудне кости величине мушке шаке и Махмуљин Фадили мању лацероконтузну рану испод десне кључне кости, од којих повреда су тренутно подлегли.

Окружно тужилаштво Бања Лука КТРЗ 1/06 дана 25.08.2006. године на основу члана 43 и 216 ЗКП-а ставило је наредбу о спровођењу истраге против Кесар Душка звани «Жорж», да је као саизвршилац заједно са Радаковић Драгом, Крндија Драшком и Кнежевић Радославом починио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ Републике Српске – општи део.

Решењем Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-000-099 од 28.08.2006. године, према осумњиченом Кесар Душку одређен је притвор у трајању од једног месеца, а који ће трајати од дана лишења слободе због постојања основане сумње да је као саизвршилац починио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ Републике Српске.

Наредбом Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-00099 од 28.08.2006. године, наређено је расписивање међународне потернице за осумњиченим Кесар Душком званим «Жорж».

Из сагласних исказа сведок Ступар Горана, Гвозден Драгана и Кнежевић Радослава суд је утврдио да су критичне ноћи између 30. и 31. марта 1994. године, били у трећој смени од 22 часа до 06 на реону аутобуске-железничке станице.

Да је те исте ноћи у трећој смени био и опт.Кесар Душко суд је утврдио из редне листе (књиге – распоред службе) за март месец 1994. године, али на тачно неутврђеном реону.

Суд је оцењујући исказ сведока Ступар Горана у делу где наводи да је Кнежевић Радослав одмах по пријему смене у 22 часа отишао са Крндијом и Радаковићем, да се вратио пред детонацију коју је чуо око 03 часа на реону где се налази кућа Ризвића, да су након детонације Кнежевић и Гвозден Драган отишли да извиде о чему се ради, да је он остао у службеној просторији, а да су му после испричали да је детонација била код куће Ризвића услед експлозивне направе, да су му рекли да су затекли укућане, а када су пошли према дежурној канцеларији на железничкој станици да су зачули рафале, па вративши се поново до куће Ризвића установили да су укућани поубијани, суд је овакав исказ сведока Ступар Горана у потпуности прихватио као јасан и уверљив, а и уклапа се у једну логичну целину са осталим од стране суда прихваћеним доказима.

Да су критичном приликом након што се чула експлозија код куће Ризвића дошли на интервенцију Кнежевић Радослав и Гвозден Драган, а да су се у повратку према полицијској станици чули рафали из правца наведене куће, суд је утврдио из сагласних исказа сведока Кнежевић Радослава, Гвозден Драгана и Зорић Милана званог «Рашо», чије исказе је суд у овом делу прихватио као истините и међусобно повезане, а на посредан начин потврђене и исказом сведока Ступар Горана који је навео да је управо о свему томе обавештен од Кнежевић Радослава и Гвозден Драгана.

Суд је прихватио исказ сведока Гвозден Драгана дат у истрази дана 20.04.1994. године код Основног суда у Приједору, те исказ од 22.08.2006.

године, исказ од 17.01.2008. године, као и исказ на главном претресу од 06.09.2010. године, као истинит и убедљив у делу битних чињеница и околности да је критичне ноћи заједно са Кнежевић Радославом отишао до куће Ризвића због детонације која се чула из правца те куће. Укућани су му рекли да су биле три детонације, а било је и видно да је била постављена експлозивна направа изнад прозора куће. У делу где наводи да су враћајући се са интервенције, он и Кнежевић Радослав према позорном реону на аутобуску станицу, видели Радаковић Драга и Крндија Драшка са Кесар Душком како стоје преко пута куће Ризвића у дворишту испред једне куће, па им је пришао и питао их шта раде, али му они ништа нису одговорили, а посумњао је о чему се ради, док им се Кнежевић обраио у смислу «да их не дирају док њих двојица не оду», након чега су њих двојица отишли. На око 50 метара удаљености од куће Ризвића стајали су са портиром «кексаре» Рашом, а потом су се зачули рафали, а када су се вратили до куће Ризвића затекли су убијене укућане при чему су прегледали кућу и нису затекли никакве чауре.

Чињеница је да је сведок Гвозден Драган саслушан дана 17.01.2008. године, те код истражног судије Окружног суда у Београду 03.12.2008. године и на главном претресу путем видеоконференцијске везе дана 06.09.2010. године, истакао да је након пуцњаве када се по други пут вратио до куће Ризвића са Кнежевић Радославом, испред куће у дворишту видео Кесар Душка, а у просторијама куће Крндија Драшка и Радаковић Драга, а да о томе у претходним исказима није говорио. Суд је овакав исказ прихватио као јасан и уверљив налазећи да се током кривичног поступка сведоку могу поставити питања различита од оних у претходним испитивањима или не поставити и да се сведок може сетити додатних детаља када се о томе конкретно упита.

Стим у вези ценећи исказ сведока Гвозден Драгана, а везано за присуство опт. Кесар Душка на критичном месту, суд је имао у виду чињеницу да се сведок Гвозден Драган различито изјашњавао. Саслушан од стране истражног судије Основног суда у Приједору децидирано је тврдио да је након што су дошли до куће Ризвића ради интервенције, а по повратку видео Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кесар Душка, описујући прецизно да су стајали наспрам куће Ризвића у дворишту испред једне куће. Потом је током поступка променио исказ наводећи да није видео Радаковић Драга, Крндија Драшка нити Кесар Душка у повратку према полицијској станици. Саслушан од стране истражног судије Окружног суда у Београду 03.12.2008. године објашњава да је приметио три особе, да је препознао Крндију Драшка и Радаковић Драга, а да треће лице није препознао, да би по други пут када је кренуо до куће Ризвић Фарука у дворишту видео Кесара, а у кући Крндија Драшка и Радаковић Драга, те испитан на главном претресу путем видеоконференцијске везе дана 06.09.2010. године, био је категоричан да је у повратку од куће

Ризвића препознао Крндија Драшка, Радаковић Драга и Кесара, а да је у другом одласку до куће Ризвића, а након што је чуо пуцњаву, у дворишту куће је затекао Кесара без оружја, а у кући Крндију и Радаковића да претурају по стварима.

Промењен исказ сведока Гвозден Драгана, а у вези чињенице да критичне вечери није видео опт. Кесар Душка и сада осуђене Крндија Драшка и Радаковић Драга на критичном месту, суд није прихватио налазећи да су мотиви за овакво сведочење управо и у објашњењу сведока да је исказ променио због бојазни да и њега не оптуже, а и чињеницом да није било лако јер је у то време са тим људима радио. Исказ сведока Гвозден Драгана дат истражном судији Окружног суда у Београду дана 03.12.2008. године, у делу где наводи да је при првој интервенцији препознао Крндија Драшка и Радаковић Драга, а да треће лице није препознао, суд није прихватио обзиром да је његов исказ у том делу противречан осталим изведеним доказима пре свега његовом исказу датом код истражног судије Основног суда у Приједору 20.04.1994. године, где је изричито тврдио да је при првој интервенцији препознао Кесара, а који исказ је суд у потпуности прихватио као истинит и уверљив а и дат непосредно након критичног догађаја када је сведоку, а и према сопственом исказу сећање било најсвежије.

Стим у вези сведок Гвозден Драган дао је и аутентичан и детаљан опис опт. Душка Кесара за кога је тврдио да га познаје из виђења, да је резервни полицајац, да је изразито висок и плав и да га је знао по презимену Кесар, те је на прецизан и ничим у сумњу доведен начин указао да је Душко Кесар био присутан на критичном месту, а и са сигурношћу га је препознао у судници.

Оцењујући исказ сведока Кнежевић Радослава у делу описа догађаја на критичном месту, суд је овакав исказ прихватио као истинит и у складу са исказом сведока Гвозден Драгана.

Суд није прихватио исказ сведока Кнежевић Радослава у делу где наводи да када је критичне ноћи између 30. и 31. марта 1994. године у 22 часа преузео смену и боравио до 03,00 часова у канцеларији са Ступар Гораном и Гвозден Драганом, налазећи да је нелогичан и неистинит, те оповргнут сагласним исказима сведока Ступар Горана и Гвозден Драгана који су тврдили да је одмах након пријема смене Кнежевић Радослав отишао са Крндија Драшком и Радаковић Драгом, а чије сагласне исказе је суд у том делу прихватио као јасне и убедљиве.

Оцењујући исказ сведока Кнежевић Радослава у делу где наводи да је у повратку од куће Ризвића са Гвозден Драганом коментарисао да су видели више сенки али не помињући ни једно лице, суд није прихватио

налазећи да је срачунат да помогне конкретно овде оптуженом Кесар Душку да избегне кривичну одговорност а исти је и у супротности са исказом, сведока Гвозден Драгана који је био изричит да је након прве интервенције а враћајући се са Кнежевић Радославом од куће Ризвића управо видео овде оптуженог Душка Кесара, Радаковић Драга и Крндија Драшка. а који исказ је суд у потпуности прихватио.

*Опис догађаја* у вези извршења овог кривичног дела који су сагласно изнели сведоци Гвозден Драган и Кнежевић Радослав поткрепљен је и материјалним доказима у списима и то: записником о увиђају састављеним од стране Основног суда у Приједору дана 31.03.1994. године, фотодокументацијом и скицом лица места.

Из записника о увиђају од 31.03.1994. године на лицу места [REDACTED] [REDACTED] поводом убиства Ризвић Фарука, Ризвић Рефике и Махмуљин Фадиле, утврђено је да су извршеним прегледом околине куће [REDACTED] нађени делови експлозивних средстава испред самог улаза у кућу. Улаз у кућу је са источне стране, а дејство експлозивног средства изражено је у кратеру деловањем ручне бомбе. На зиду куће од места нађеног кратера видљива су оштећења фасаде и то карактеристична оштећења настала деловањем експлозивног средства – ручне бомбе. Такође је нађено оштећење вањске фасаде куће у виду кратера деловањем експлозивног средства и то испод прозора који се налази на западној страни поред куће насупрот улазних врата. Виде се трагови деловања експлозивног средства – ручне бомбе. Од улаза у дневни боравак на супротној страни се налази вањски прозор на коме је пронађен кратер на зиду са западне стране. Долском у дневни боравак на челној страни дневног боравка до прозора са вањске западне стране, налазе се вертикално положени каучи према наведеном прозору. Гледано према прозору са десне стране пронађено је мртво тело Ризвић Фарука и то уз прозор гледано према зиду трпезарије. Тело Махмуљин Фадиле се налази лево од мртвог тела Ризвић Фарука и постављено је уз леви зид гледано у правцу прозора. Леш Ризвић Рефике је нађен у десној соби гледано из простора дневног боравка.

У вези чињенице да су заиста критичног дана на месту и у време лишени живота Ризвић Фарук, Ризвић Рефика и Махмуљин Фадила, утврђено је из исказа сведока Гвозден Драгана, Кнежевић Радослава и Ђуке Пилиповић, а које исказе је суд прихватио као јасне и логичне, а и у складу са извештајем о спољашњем прегледу лешева у домаћинству Ризвић Фарука дана 31.03.1994. године, из кога је утврђено је да је др Анђелковић Душанка извршила спољни преглед лешева и за настрадалог Ризвић Фарука констатовала да су на његовом телу пронађене фрактуре лобањских костију са прекидом континуитета коже и лобањским садржајем који се делимично налазио и ван лобање, а да је десна чеона половина лица била улубљена, на врату је пронађена већа лацероконтузна

повреда оштрих ивица која се простире испод десног уха, па преко југулума и леве кључне кости, све до левог раменог појаса, стим да је рана најдубља у пределу југулума где је пуно згрушане крви, тако да се ради о насилној смрти насталој услед дејства јаке тупе механичке силе у главу, те сечива оштрог механичког оруђа на врату. За настрадалу Ризвић Рефику је констатовала мултиплу фрактуру лобањских костију са прекидом континуитета коже, стим да се са десне стране грудне кости налазила лацероконтузна рана величине мушке шаке неправилних ивица натопљена крвљу, тако да се ради о насилној смрти насталој услед дејства тупе механичке силе у пределу главе. За Махмуљин Фадилу је констатовала мултиплу фрактуру лобањских костију без прекида континуитета коже, а испод десне кључне кости да се налази и мања лацероконтузна рана неравних ивица, тако да се ради о смрти насталој услед дејства тупе механичке силе на главу. Смрт је код свих тих лица наступила пред зору 31.03.1994. године. Све то потврђено је и записником о увиђају Основног суда у Приједору од 31.03.1994. године, скицом лица места и фотодокументацијом лица места.

Такође је и из исказа сведока др Анђелковић Душанке саслушане на главном претресу дана 10.06.2010. године и на главном претресу 13.10. и 08.11.2005. године у Окружном суду у Бања Луци, те исказа судског вештака др Жељка Карана саслушаног на главном претресу дана 11.06.2010. године и налаза и мишљења судског вештака проф.др Зорана Станковића, утврђено да је смрт тих лица насилна и да су сва три лица била мртва са повредама које су нанесене тупим механичким оруђем у замаху.

Из налаза и мишљења судских вештака утврђено је да су код **Ризвић Фарука** при спољашњем прегледу леша регистроване повреде – разарање главе која су у конкретном случају могле настати и од стране другог лица са најмање једним ударцем дрвеном палицом, кундаком од пушке или неким другим сличним механичким оруђем и у време наношења у свом скупном дејству представљале су безусловну смртоносну повреду, секотине на предњој старни врата и грудног коша које су у конкретном случају могле настати повлачењем оштрицом ножа или другим сличним механичким оруђем преко меких ткива предње стране врата и грудног коша и у време наношења у свом скупном дејству представљале су тешку телесну повреду опасну за живот. Из изнетих разлог смрт Ризвић Фарука је насилна и наступила је услед разарања главе и искрвављења из пресечених крвних судова на предњој старни врата и у директној је узрочно последиčnoј вези са повредама регистрованим на телу. Код **Ризвић Рефике** регистровани су вишеструки преломи костију лобање са прекидом континуитета коже, разарањем и нагњечењем можданог ткива. У конкретном случају ове повреде су могле настати од стране другог лица са најмање једним ударцем дрвеном палицом, кундаком од пушке или

неком другим сличним механичким оруђем и у време наношења у свом скупном дејству представљале су тешку телесну повреду опасну за живот или безусловну смртоносну повреду због оштећења за живот важних можданих центара вишеструким преломима костију лобање. Такође регистрована је и раздерно – нагњечна рана са десне стране грудне кости која је могла настати са најмање једним ударцем кундаком од пушке или неким другим сличним механичким оруђем. Закључак је да је смрт Ризвић Рефике насилна и да је највероватније наступила услед разарања и нагњечења можданог ткива вишеструко преломљеним костима лобање са следственим оштећењем за живот важних можданих центара и у директној је узрочно последичној вези са повредама регистрованим на телу. Што се тиче **Махмуљин Фадиле** код ње су регистровани вишеструки преломи костију лобање без прекида континуитета коже разарањем и нагњечењем можданог ткива које су у конкретном случају могле настати од стране другог лица са најмање једним ударцем дрвеном палицом, кундаком од пушке или неким другим сличним механичким оруђем и у време наношења у свом скупном дејству представљале су тешку телесну повреду опасну за живот или безусловну смртоносну повреду због оштећења за живот важних можданих центара вишеструким преломима костију лобање. Такође је регистрована и раздерно нагњечна рана испод десне кључне кости која је могла настати са најмање једним ударцем кундаком од пушке или неким другим сличним механичким оруђем и у време наношења представљала је лаку телесну повреду. Смрт Махмуљин Фадиле је насилна и наступила је највероватније услед разарања и нагњечења можданог ткива вишеструко преломљеним костима лобање са следственим оштећењем за живот важних можданих центара и у директној је узрочно последичној вези са повредама регистрованим на телу.

Суд је у потпуности прихватио као стручне, аргументоване и јасне налазе сусудских вештака који су дати по правилима струке, као и исказ сведока др Анђелковић Душанке.

Стим у вези и накнадно извршеним увиђајем у кући Ризвића дана 11.04.1994. године од стране Станице јавне безбједности Приједор, а како то произилази из записника, пронађене су две чауре, те ценећи исказ сведока Гвозден Драгана, Милана Зорића и Кнежевић Радослава у делу где наводе да су из правца куће Ризвић чули рафалну паљбу, не утиче на несумњив закључак суда да су оштећени лишени живота на начин како је то утврђено у налазу и мишљењу судских вештака, а како је то утврђено и из исказа сведока др Душанке Анђелковић, будући да сама рафална паљба која се чула из правца куће породице Ризвић не искључује могућност да су опт. Душко Кесар и сада осуђени Радаковић Драго и Крндија Драшко пуцали из оружја, али у неутврђеном правцу.

Оцењујући исказ сведока Радаковић Драга у делу у коме је истакао да му у вези кривичног догађаја није ништа познато, да је након предаје смене критичне ноћи у 22 часа отишао кући, и да опт. Кесар Душка није познавао, суд овакав исказ није прихватио имајући у виду да је правноснажном пресудом Окружног суда у Бања Луци управо за овај кривично правни догађај и осуђен.

*Оцењујући наводе одбране опт. Душка Кесара, а у вези са доказима који су изведени на главном претресу, те чињеницама које је суд утврдио њиховим извођењем, суд налази да оптужени оспорава извршење кривичног дела за које се терети, при чему суд овакву одбрану оптуженог није прихватио обзиром да је контрадикторна изведеним доказима и као таква по оцени суда неуверљива и срачуната на избегавање кривичне одговорности. Одбрана опт. Душка Кесара заснива се на тврдњи да није извршио кривично дело, да му ништа није познато у вези са извршењем кривичног дела, да не зна чак ни где је био критичне ноћи ни шта је радио, те суд овакву одбрану није прихватио обзиром да је у потпуности контрадикторна уверљивом, прецизном и ничим у сумњу доведеном исказу сведока Гвозден Драгана који је говорио између осталих и о присуству опт. Душка Кесара у критично време на критичном месту, а којем је суд поклатио веру како је то претходно детаљно објашњено налазећи да сведок Гвозден Драган нема посебних разлога да неосновано терети оптуженог Душка Кесара говорећи о његовом присуству код куће породице Ризвић у критично време.*

Стим у вези одбрана оптуженог Душка Кесара оповргнута је и чињеницама које произилазе, за конкретан кривично правни догађаја, и из дела правноснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци К.50/01, а које су утврђене након спроведеног законитог доказног поступка.

Одбрана опт. Душка Кесара да није био на критичном месту је неоснована и непоткрепљена ваљаним доказима и срачуната на избегавање кривичне одговорности. За суд је апсолутно небитна чињеница на ком реону је оптужени Душко Кесар у ноћи између 30. и 31. марта 1994. године од 22 часа до 06 часова био распоређен, код несумњиво утврђене чињенице да је управо критичне ноћи био на критичном месту код куће породице Ризвић, а како је то и утврђено из исказа сведока Гвозден Драгана, а и како то произилази из правноснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци К.50/01 од 17.11.2005. године.

Суд је имао у виду и део одбране окривљеног Кесар Душка у делу где наводи да се у време када се водио кривични поступак у Бања Луци за предметно кривично дело, налазио у Приједору где је био и запослен, али је нашао, да је оваква одбрана без икаквог утицаја на разрешење конкретне кривично правне ствари код несумњиво утврђене чињенице да



је окривљени извршио кривично дело у критично време, а како је то ближе описано у изреци ове пресуде.

Суд је ценећи одбрану оптуженог Душка Кесара у делу где наводи да није имао надимак и да је надимак «Жорж» уствари надимак његовог оца, а у завршној речи дана 30.09.2010. године да је истакао да је његов надимак «Дуле», те овакву одбрану суд није прихватио с обзиром да је надимак оптуженог несумњиво утврђен исказима сведока Ступар Горана и Кнежевић Радослава који су били изричитии у тврдњи да је управо надимак опт. Душка Кесара «Жорж», а које исказе је суд у овом делу прихватио као међусобно сагласне, јасне и уверљиве.

Одредбом члана 22 КЗ СРЈ предвиђено је да *саизвршилаштво* постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело. Код саизвршилаштва морају бити испуњени објективни и субјективни услови, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању.

На основу свих изведених доказа, начина како су се догађаји одвијали, не допушта никакву сумњу у то да је оптужени Душко Кесар поступао као саизвршилац са Радаковић Драгом и Крндија Драшком, који су сада правноснажно осуђени за предметно кривично дело. Оптужени Душко Кесар делује на истом простору, у исто време и има свест о заједничком деловању, те је хтео кривично дело као своје.

Околност да је опт. Душко Кесар, заједно са Радаковић Драгом и Крндија Драшком отишао до куће Ризвић Фарука, да су Крндија Драшко и опт. Душко Кесар бацили по једну бомбу, те да је Крндија Драшко поставио пластични експлозив, а након тога га и активирали, а потом лишили живота Ризвић Фарука, Ризвић Рефику и Махмуљин Фадилу, упућује на несумњив закључак да је између њих тројице постојао претходни договор.

Иако ниједан од сведока није непосредни очевидац самог чина лишења живота брачног пара Ризвић и Махмуљин Фадиле, те околност да није могло бити утврђено ко од њих је извршио поједину радњу лишавања живота, не доводи у питање постојање његове кривичне одговорности с обзиром имајући у виду све околности овог догађаја, он прихвата радње другог као своје, свестан заједничког деловања што га чини саизвршиоцем.

Кривично дело је учињено са *умишљајем* када је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење. Оцењујући психички однос учиниоца према кривичном делу, суд је утврдио да је опт. Душко Кесар поступао са директним умишљајем с обзиром да је био свестан свог дела и да је хтео његово извршење. Наиме, оптужени је радње предузео свестан

како својих поступака тако и њихових последица, хтео је да лиши живота цивилна лица Ризвић Фарука, Ризвић Рефику и Махмуљин Фадилу и то само због тога што су припадници друге националности.

Суд није прихватио тврдње браниоца оптуженог из завршне речи које се односе на то да нема доказа да је оптужени Душко Кесар извршио кривично дело које је предмет оптужбе, из разлога који су напред ближе образложени у делу образложења пресуде, где је вршена оцена и анализа одбране оптуженог и резултата доказног поступка.

*Правном анализом* овако утврђеног чињеничног стања суд је на несумњив начин утврдио да је у време, на месту и на начин описан у изреци пресуде, оптужени Душко Кесар као припадник резервног састава МУП-а Републике Српске, кршећи правила међународног права садржана у члану 3 став 1 тачка 1 под а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године у вези члана 13 став 1 у вези члана 4 став 2 тачка а) Допунског протокола уз наведену Конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), за време унутрашњег оружаног сукоба који се у времену од 1992. до 1995. године одвијао на простору БиХ, између организованих оружаних снага Републике Српске с једне стране и с друге Армије БиХ и Хрватског већа одбране (ХВО), заједно са сада осуђенима Радаковић Драгом и Крндија Драшком извршио убиство три цивилна лица бошњачке националности који нису припадали ни једној војној формацији, нити су учествовали у оружаним операцијама, на тај начин што су у ноћи између 30. и 31. марта 1994. године у Приједору, Република Српска, по претходном договору «да иду убити Муслимане», дошли до куће [REDACTED] у којој је живео Ризвић Фарук са породицом, те носећи са собом ватрено и експлозивно оружје и експлозивни материјал, прво Кесар Душко и Крндија Драшко бацили по једну бомбу на део вањске фасаде испод прозора са западне стране, одмах затим Крндија Драшко поставља пластични експлозив на наведени прозор, па након што су се повукли у двориште суседне куће, активирају овај експлозив који је разорио наведени прозор, а када су убрзо након снажне експлозије на лице места дошли ради интервенције Кнежевић Радослав и Гвозден Драган, обојица полицајци, затекли су у кући уплашене али живе укућане, да би по изласку испред ове куће видели окривљене **Кесар Душка, Крндија Драшка и Радаковић Драга**, којом приликом им је Кнежевић Радослав при одласку рекао да не дирају укућане док њих двојица не оду (он и Гвозден Драган), након чега су по одласку ове двојице **сва тројица** окривљених ушли у кућу, где су у дневној соби и соби до ње **лишили живота Ризвић Фарука, Ризвић Рефику и Махмуљин Фадилу**, тако што су их снажно ударали тупо-тврдим предметима по глави и грудном кошу, наневши им тиме вишеструке фрактуре лобањских костију, са разарањем и нагњечењем можданих ткива, те следственим оштећењем за живот важних

можданих центара, а појединачно још и Ризвић Фаруку наносе неким оштрим сечивом већу резну рану у пределу врата, услед чега је дошло до искрвављења из пресечених крвних судова на предњој страни врата, Ризвић Рефики – наносе повреду у виду латероконтузне ране у пределу десне стране грудне кости величине мушке шаке, те Махмуљин Фадили – наносе повреду у виду мање латероконтузне ране испод десне кључне кости, које повреде су збирно и у својој укупности, код сво троје оштећених директно и непосредно проузроковале смртне последице.

С обзиром на све напред наведено, суд је несумњиво утврдио да је опт. Душко Кесар поступао у свему вему како је то описано у изреци пресуде и радње оптуженог је правно квалификовао као кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у саизвршилаштву у вези члана 22 КЗ СРЈ.

*Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ може бити извршен само за време рата, оружаног сукоба или окупације, а појам оружаног сукоба обухвата не само међународни оружани сукоб, већ и унутрашњи оружани сукоб уколико су испуњени услови из II Допунског Протокола из 1977. године, уз Женевску конвенцију из 1949. године.*

*Оружани сукоб постоји свуда где се прибегло оружаном сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група или пак између таквих група унутар једне државе. Неспорно је да је на територији Босне и Херцеговине постојао оружани сукоб, те и у Републици Српској као саставном делу Босне и Херцеговине, а да је била проглашена непосредна ратна опасност Одлуком Председништва Српске Републике БиХ од 15.04.1992. године, коју је потврдила Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини на седници од 12. маја 1992. године, а који је трајао до потписивања Дејтонског мировног споразума 1995. године. Полицијске снаге Републике Српске и то како активни, тако и резервни састав у критично време представљао је део оружаних снага Републике Српске. Ценећи природу оружаног сукоба који се водио у између организованих оружаних снага Републике Српске са једне стране и са друге стране Армије БиХ и Хрватског већа одбране (ХВО), по налажењу суда радило се о **унутрашњем оружаном сукобу**.*

Стим у вези међународно хуманитарно право примењује се на целој територији под контролом неке од страна у сукобу, без обзира да ли се на одређеном месту одвијају стварне борбе, довољно је да подручје у коме се десио злочин припада ширем подручју у ком се оружане акције уствари предузимају.

У ситуацији када постоји оружани сукоб и рат као објективне околности, као и утврђене чињенице које ове околности повезују са

кривичним делом, морају се применити правила међународног права садржана у Конвенцијама од 12.08.1949. године које су ратификоване од стране ФНРЈ.

IV Женевском конвенцијом о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, у члану 3 став 1 тачка 1 а) наведене Конвенције, предвиђена је обавезна примена одређених одредби у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од високих страна уговорница. Овом одредбом предвиђено је да се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из било ког другог узрока, поступа у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било коме другом сличном мерилу. У том циљу забрањене су и забрањују се у свако доба и на сваком месту према наведеним лицима између осталог повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења.

Одредбом члана 4 став 1 напред наведене Конвенције, предвиђено је да ова Конвенција штити лица која се, у било ком тренутку, и на било који начин, нађу, у случају сукоба или окупације, у власти једне стране у сукобу или једне окупационе Силе чији нису држављани.

Допунски Протокол II уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба чланом 13 став 2, предвиђа да цивилно становништво и појединци цивили неће бити предмет напада. Забрањени су акти или претње насиљем, чији је главни циљ да шире страх међу цивилним становништвом.

Одредбом члана 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II) предвиђено је да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају права да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани, те да ће у свим приликама бити хумано третирани без икакве дискриминације. Ставом 2 тачка а) истог члана одређено је да против лица поменутих у ставу 1 остају забрањена у свако доба и на сваком месту између осталог и насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутност поступање, као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне.

У конкретном случају несумњиво је утврђено да је оптужени Душко Кесар као припадник резервног састава МУП-а Републике Српске припадао оружаном групацији једне стране у сукобу који није имао карактер међународног сукоба, лишио живота заједно са осуђеним Радаковић Драгом и Крндија Драшком цивилна лица муслиманске националности, која нису учествовала у непријатељствима.

Неспорно је да су сада пок.Ризвић Фарук, Ризвић Рефика и Махмуљин Фадила имали статус цивилних лица, да су били муслиманске националности, као и да су били на територији Републике Српске која је била под контролом босанско-херцеговачких Срба, имали статус заштићених лица у смислу напред цитираног члана 4 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године.

Приликом одлучивања о врсти висине кривичне санкције, суд је ценио све околности из члана 41 КЗ СРЈ. Код оптуженог Душка Кесара суд је од олакшавајућих околности имао у виду да је према извештају из КЕ неосуђиван, породичне прилике, да је ожењен и отац двоје малолетне деце, да је незапослен, као и нарушено здравствено стање.

Од отежавајућих околности суд је нарочито имао у виду изузетну упорност и безобзирност коју је показао приликом лишења живота три потпуно недужна и незаштићена лица.

Ценећи степен друштвене опасности извршеног кривичног дела, тежину последице, да су лишена живота три лица као и степен кривичне одговорности оптуженог Душка Кесара, суд је према оптуженом утврдио казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година и нашао да је казна затвора сразмерна друштвеној опасности извршења кривичног дела и кривичне одговорности опт. Душка Кесара, налазећи да ће овако изреченом казном затвора бити остварена сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

Суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривично правној ствари, па их није посебно образлагао.

Суд је ценио тезу браниоца опт Душка Кесара у делу где наводи да за опт Кесар Душком у време када је донета пресуда 17.11.2005 године није постојала никаква потерница, те да је иста донета тек 28.08.2006 године односно десет месеци након доношења пресуде, па налази да је оваква теза неоснована имајући у виду да је из решења о спровођењу истраге Основног суда у Приједору Ки 47/94 од 15.04.1994 године утврђено да је окривљенима Јокановић Драгу, Радаковић Драгу, Крндија Драшку, Кнежевић Радославу и Кесар Душку одређен притвор, због чега

је истражни судија Основног суда у Приједору и донео наредбу Ки 47/94 од 05.5.1994 године да се за окр Кесар Душком звани « Жорж» изда потерница обзиром да је исти у бекству.

Током овог поступка донета су и процесна решења против којих није дозвољена жалба, већ се иста могу побијати жалбом на пресуду. Одлуком већа на главном претресу је одбијен поновљен предлог браниоца адв. Душана Машића, да се из списка предмета издвоје записници о испитивању у својству окривљених Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кнежевић Радослава пред Основним судом у Приједору Ки.47/94 од 15.04.1994. године. Наиме, одредба члана 178 ЗКП-а предвиђа да када је у овом Законику одређено да се на исказу окривљеног, сведока или вештака не може заснивати судска одлука, истражни судија ће по службеној дужности или на предлог странака донети решење о издвајању записника о овим исказима из списка одмах, а најдоцније до завршетка истраге, односно давања сагласности истражног судије да се оптужница може подићи без спровођења истраге. Како се у конкретном случају ради о саслушању у својству окривљених у претходном поступку, а сада сведока, то суд није из списка предмета издвојио њихове записнике с обзиром да то није ни предвиђено одредбом члана 178 ЗКП-а, али овакве исказе није користио нити је на оваквим исказима заснивао судску одлуку. Са свега изнетог суд је одбио и предлог заменика тужиоца за ратне злочине да се прочитају записници о испитивању у својству окривљених. Драге Радаковића, Драшка Крндије и Радослава Кнежевића, Основног суда у Приједору Ки бр.47/94 од 15.04.1994. године.

Суд је одбио предлог да се издвоји записник о главном претресу Окружног суда у Бања Луци К.50/01 од 13.10.2005. године, исказ сведока др Анђелковић Душанке као и др Каран Жељка; делови пресуде Окружног суда у Бања Луци 118-0-Кж-06-000-018 од 18.04.2006. године; решење Окружног суда у Бања Луци 011-0-Кв-06-000126 од 30.10.2006. године и записник о саслушању вештака налазећи да су искази прибављени на законит начин и представљају саставни део овог списка.

Такође суд је одбио и предлог браниоца оптуженог од 06.09.2010. године да се изврши суочење сведока Гвозден Драгана и Кнежевић Радослава као сувишан, јер је чињенично стање утврђено, те би поновно позивање сведока водило одуговлачењу поступка.

На основу члана 196 став 1 ЗКП опт.Кесар Душко обавезан је да на име трошкова кривичног поступка плати износ у висини од 114.020,00 динара (сточетрнаестхиљададвадесетдинара), а све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде. Суд је обавезао оптуженог Душка Кесара да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, а који се односе на име путних трошкова сведока Горана Ступара, Милана Зорића, Пилиповић

Ђуке, др Душанке Анђелковић, судског вештака др Каран Жељка, сведока Ђађо Милутина, сведока Делић Богдана, затим трошкова смештаја за сведока – вештака др Каран Жељка и сведока Делић Богдана, додатних трошкова сведока Зорић Милана и трошкова за сведока Гвозден Драгана.

Оштећени су ради остваривања имовинско правног захтева упућени на парницу на основу члана 206 став 2 ЗКП-а.

На основу свега напред наведеног, одлучено је као у изреци пресуде.

**ЗАПИСНИЧАР**  
**Сњежана Ивановић**

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА**  
**Винка Бераха Никићевић**

**ПРАВНА ПОУКА:**

Против ове пресуде дозвољена је жалба  
Апелационом суду у Београду,  
у року од 30 дана од дана пријема  
писменог отправака пресуде,  
а преко овог суда.